

RÅDE KOMMUNE
Skråtorpveien 2A
1640 RÅDE

Dato: 06.03.2020
Saksref: 201811309-5
Deres ref.: 2018001397-149
Side: 1 / 1

Vår saksbehandler: Nina Michalowska
Telefon:
Mobil: +47 45632022
E-post: Nina.Michalowska@banenor.no

Råde kommune - Rullering av kommuneplan 2020-2037 - uttalelse til offentlig ettersyn av samfunnsdelen

Vi viser til høringsbrev datert 10. februar 2020.

Planen definerer areal- og transportstrategier med fokus på arealeffektivisering og knutepunktutvikling. Med utgangspunkt i de planlagte jernbaneinvesteringene i Råde er det viktig at kommunen følger opp føringer for samordnet areal- og transportplanlegging i sin arealplanlegging.

Ny stasjonsløsning for Råde vil henvende seg mot Karlshus som det naturlige tyngdepunktet i kommunen. Avstanden mellom kommunesenteret Karlshus, fremtidig Strømnesåsen boligområde og nye Råde stasjon vil gi potensiale for gående og syklende. Det er viktig at kommunen fortsetter å styrke områdene ved Karlshus og Strømnesåsen, og tilrettelegger for gode kollektivforbindelser mellom den nye jernbanestasjonen og andre lokalsentra i kommunen.

Bane NOR har ikke ytterligere merknader til planforslaget.

Med vennlig hilsen

Ragnhild Lien
Sjef Planforvaltning
Planavdelingen, Infrastrukturdivisjonen

Nina Michalowska
Overingeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Til	Vår saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
Råde kommune	Erling Kristian Skinderhaug	10.03.2020	2018/2884-9/314
Postboks postuttak		Tidligere dato	Tidligere referanse
1641 RÅDE		10.02.2020	18/1397

Rullering av kommuneplan 2020 - 2037 - Offentlig ettersyn og høring av samfunnsdelen

Vi viser til mottatt varsel og til vårt brev ved høring av planprogram, datert 16.1.2019.

Forsvarets virksomhet i kommunen er primært knyttet til flystasjonen på Rygge. Når det gjelder behovet for fareområder og støysoner forutsetter vi at dette blir ivare tatt i arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Når det gjelder utvikling av Karlshus-området som kommunesenter og områdesenter vil det være viktig at en utvikling her ikke kommer i konflikt med støysonene fra Forsvarets virksomhet på Rygge. Karlshus er allerede berørt, og føringer for fremtidig utvikling må ta hensyn til støysonene.

Bjørn Bergesen
Leder arealplan
Eiendomsforvaltning

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.

Kopi til:

Forsvarsstaben Postboks 800, Postmottak 2617 LILLEHAMMER

Vår saksbehandler
Ajeen Arvesen, tlf.

Dokumentdato
13.03.2020
Deres dato

Vår referanse
2020/24 ARAJ
Deres referanse
18/1397

RÅDE KOMMUNE

Skråtorpveien 2A
1640 RÅDE

Tilbakemelding - Rullering av kommuneplan 2020 - 2037 - Offentlig ettersyn og høring av samfunnsdelen - Råde kommune

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til plansaken som dere har sendt på høring. DSB har dessverre ikke kapasitet til å gå inn i alle mottatte plansaker og sender derfor dette generelle svaret.

Det er Fylkesmannen som skal følge opp at hensynet til samfunnssikkerhet er ivaretatt i plansaker. Fylkesmannen har også et ansvar for samordning av statlige innsigelser til kommunale planer.

DSB har innsigelseskompetanse etter plan- og bygningsloven i plansaker som berører følgende områder:

- Virksomheter som håndterer farlige stoffer herunder storulykkevirksomheter
- Transport av farlig gods
- Brannsikkerhet herunder tunneller og underjordiske anlegg
- Tilfluktsrom (sivilforsvarsdistriktene)

Siden Fylkesmannen har et overordnet ansvar for å følge opp samfunnssikkerhet i planer, vil også disse områdene kunne inngå som en del av Fylkesmannens oppfølging. DSB samarbeider med Fylkesmannen og vil gi faglig innspill til Fylkesmannen dersom det er nødvendig. Hvis det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, bes det om at høringen sendes inn til DSB på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om DSBs uttalelse til.

Vi viser for øvrig til www.dsb.no for DSBs veileder om samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging og veileder om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Administrasjon

Helle G Nielsen
Seksjonssjef

Ajeen Arvesen
Førstekonsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift.

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Råde kommune
Skråtorpveien 2a
1640 RÅDE

Dato: 17.03.2020
Vår ref: 20/00365-2
Deres ref: 18/1397 - 149// RAKMBA
/ 2018001397-149//11895

Uttalelse- Rullering av kommuneplan 2020 - 2037 - Offentlig ettersyn og høring av samfunnsdelen.

Ladebekken 50
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00
E-POST post@dirmin.no
WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883
SWIFT DNBANOKK
IBAN NO5376940505883
ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR
TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 11. februar 2020.

Om DMF

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om samfunnsdelen

Kommuneplanen bygger på planprogram fastsatt i kommunestyret april 2019. Samfunnsdelen er delt inn i tre satsingsområder; 1) Leve hele livet i Råde, 2) Attraktive Råde og 3) Grønne Råde. Hvert satsingsområde har et hovedmål, med delmål og strategier som skal bidra til å nå hovedmålene. Samfunnsdelen inneholder langsiktige areal- og transportstrategier som gir føringer for fremtidig arealbruk i kommuneplanenes arealdel.

Uttalelse fra DMF

DMF avgav innspill til planprogrammet i brev datert 16. januar 2019. Det fremgår av planprogrammet at kommunen i samfunnsdelen skal ta stilling til langsiktige utfordringer knyttet til samfunnsutvikling og synliggjøre de strategiske valg kommunen tar. Under samfunnsdelens satsingsområde 3) Grønne Råde er et av målene formulert slik: «I Råde har vi en bærekraftig forvaltning av våre naturressurser og arealer». Strategi nr. 3 for dette målet lyder: «Bruker og forvalter jordbruks-, skog- og havressursene på en bærekraftig måte». DMF mener at forvaltning og bruk av mineralressurser bør inngå som del av denne strategien. Som grunnlag for dette vises det til at det i Råde finnes flere mineralressurser, og at det i planprogrammet for arealdelen punkt 4.2.4 er uttalt at det skal gjennomføres en kartlegging av mineralressursene med tanke på å legge til rette for en forsvarlig og fremtidsrettet

utnyttelse av grus- og pukkressursene. Av hensyn til sammenheng i plandokumentene og synliggjøring av satsingsområder, bør mineralressurser reflekteres i samfunnsdelen.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
Seksjonssjef

Unni Garberg
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Unni Garberg

Mottakere:

Råde kommune

Skråtorpveien 2a

1640 RÅDE

Råde kommune
Skråtorpveien 2A
1640 RÅDE

Saksbehandler, innvalgstelefon

Carl Henrik Jensen, 69247049

Råde - uttalelse til kommuneplanens samfunnsdel 2020 - 2037

Vi viser til brev datert 10.02.2020 med høring av kommuneplanens samfunnsdel 2020-2037.

Bakgrunn

Kommuneplanens samfunnsdel er basert på visjon Råde 2037, som ble vedtatt i 2013. Samfunnsdelen inneholder mål og strategier for satsingsområdene Leve hele livet i Råde, Attraktive Råde og Grønne Råde. Samfunnsdelen inneholder langsiktige areal- og transportstrategier som gir føringer for fremtidig arealbruk i kommuneplanens arealdel.

Planen tar for seg mål og strategier som skal gjelde i lang tid fremover og er førende for alt arbeid i virksomhetene. Gjennom fokus på bred medvirkning og involvering av samfunnet, visjon Råde 2037 og bærekraftig utvikling vurderer kommunen at planforslaget ivaretar de viktigste lokale, nasjonale og regionale føringene for kommunal planlegging. Parisavtalen og FNs bærekraftsmål ligger til grunn for planarbeidet.

Vi ga innspill til planarbeidet, i vårt brev datert 21.01.2019. Planprogrammet ble fastsatt 04.04.2019.

Vi skal bidra til at planer ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, samfunnssikkerhet, samt barn og unges interesser. Fylkesmannen skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp i kommunale planer. Kommunen er planmyndighet og har ansvaret for at plan- og bygningsslovens formelle krav til innhold og planprosess oppfylles i planarbeidet.

Vurdering

Vi ser det som positivt at kommunen bygger sin planlegging på FNs bærekraftsmål. Dette samsvarer med de nasjonale forventningene fra regjeringen, fastsatt 14.05.2019.

Vi mener kommunen også har en god sammenheng mellom mål og strategier. Videre at en del av strategiene går igjen, noe ulikt formulert under de ulike mål, og sånn sett bidrar til flere mål. Eksempelvis at det å «sikre grønnstruktur» både bidrar til et helsefremmende samfunn og til å nå miljø- og klimatilpasningsmål. Vi mener kommunen også har valgt en god løsning for inndeling av

tema, ved at disse ikke blir isolert i begrensede fagtema, men oppdelt i bredere samfunnstema. Dette er nødvendig for å løse en del «samfunnsfloker», jf. fylkesplanen – Østfold mot 2050.

Det bør imidlertid drøftes om målene er konkrete nok. I veilederen *Kommuneplanprosessen – samfunnsdelen – handlingsdelen* er forskjellen på visjon og mål forklart. Det fremgår videre av veilederen at jo lenger ned en kommer i målhierarkiet, jo mer bør en tilstrebe å oppfylle at målene skal være konkrete, målbare, oppnåelige, realistiske og tidsbestemte.

Strandsone og vassdrag

Råde har en verdifull strandsone. Det bør vurderes om strandsonen kan nevnes spesifikt sammen med strategien om å sikre grønnstruktur og friluftsområder under delmål «helsefremmende lokalsamfunn». Vi vil også påpeke at kommunens ønske om utvikling av næring innenfor marine og maritime områder og opplevelsesnæring knyttet til sjø og vann må skje innenfor rammene av plan- og bygningsloven § 1-8, statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag og øvrige nasjonale og regionale føringer.

Klimatilpasning og samfunnssikkerhet

Vi er noe usikker på om delmålet om klimatilpasning bør høre innunder «Grønne Råde» eller om det like gjerne kunne vært plassert under «Attraktive Råde». Klimatilpasning er ikke utelukkende et «miljøtema», men det er nødvendig for et trygt og bærekraftig samfunn.

Vi synes det er positivt at kommunen beskriver hvilke klimautfordringer de står ovenfor, og at kommunen må tilpasse seg et klima i endring ved hjelp av en god og helhetlig planlegging som hensyntar nåværende situasjon og framtidens utfordringer.

Det fremgår av statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning at:

Kommuneplanens samfunnsdel skal inkludere en overordnet vurdering av om klimaendringer vil påvirke langsiktige utfordringer, mål og strategier. Vurderingen skal skille mellom forhold av betydning for arbeidet med kommuneplanens arealdel, og forhold av betydning for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Samtidig bør kommunen kartlegge økosystemer og arealbruk med betydning for klimatilpasning. Spesielt våtmarker, myrer, elvebredder og skog som kan dempe effektene av klimaendringer er viktige å ivareta i arealplanleggingen. Forvaltningen av skog og jord kan også bidra med forsyvende og opprettholdende tjenester som er viktige å ivareta.

I kommuneplanens samfunns- og handlingsdel, samt andre relevante planer, bør kommunen basert på lokale forhold, vurdere hvordan endringer i klima kan påvirke blant annet samfunnssikkerhet, kritisk infrastruktur, natur- og kulturmiljø, befolkningens helse, samt forutsetninger for berørte næringer, og hvordan dette skal følges opp.

Vi ber kommunen vurdere å spesifisere nærmere hvilke konkrete utfordringer og utfordringsområder klimaendringene kan påvirke. Vi anbefaler Miljødirektoratets veileder til den statlige planretningslinjen, der man på nettsiden kan klikke rett til samfunnsplanlegging og kommuneplanens samfunnsdel.

Vi vil også generelt vise til at i henhold til plan- og bygningsloven § 11-2 første ledd, skal kommuneplanens samfunnsdel ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Det er en anbefaling at kommuner også her inkluderer langsiktige utfordringer, mål og strategier etter forskrift om

kommunal beredskapsplikt § 3 bokstav a. Basert på identifiserte utfordringer i kommunen kan det tillegges strategier, mål og retningslinjer for videre oppfølging vedrørende samfunnssikkerhet.

Landbruk og jordvern

Vi mener det foreslås gode og viktige mål for jordvern og matproduksjon i tråd med nasjonale og regionale føringer. Planforslaget anerkjenner at Råde er en viktig landbrukskommune, med jordbruksarealer av nasjonal verdi.

Det går fram av arealstrategien i planforslaget at Råde kommune har arealreserver for boligformål som overstiger det forventede behovet gjennom planperioden, og at det legges opp til en gjennomgang av eksisterende boligområder i arealdelen. Vi oppfordrer til at det gjøres en slik gjennomgang for alle utbyggingsområder, og at dyrket jord som i dag er avsatt til framtidig utbyggingsformål tilbakeføres til LNF-formål. Vi oppfordrer også kommunen til å sette en nullvisjon for omdisponering av dyrket jord. Se også veiledning om arealplanlegging på Landbruksdirektoratets nettsider om jordvern.

Vi viser for øvrig til avsnittene om jordvern og landbruk i våre forventningsbrev av 14.11.2019 og 29.01.2020. Vi oppfordrer kommunen til å ha med et kunnskapsgrunnlag om landbrukets samfunnsbidrag, verdi av jord- og skogbruksareal, landbruksproduksjoner mm. Statistikk om landbruksareal i kommunen finnes på arealbarometer hos NIBIO.

Konklusjon

Vi mener forslaget til samfunnsdel har mål og strategier som samsvarer med nasjonale og regionale føringer. Vi har i vår vurdering ovenfor påpekt at kommunen bør vurdere om målene kan være noe mer konkrete, målbare og tidsbestemte. Vi har videre påpekt aspekter ved strandsone/vassdragsforvaltning, jordvern, klimatilpasning og samfunnssikkerhet vi ber kommunen vurdere nærmere.

For øvrig viser vi til kommunens ansvar som planmyndighet, jf. [Fylkesmannens forventningsbrev til kommune for 2020](#) av 29.01.2020 og [Fylkesmannen i Oslo og Vikens forventninger til kommunal arealplanlegging 2019-2020](#) av 14.11.2019.

Vi ber om å få tilsendt vedtaket i saken og vedtatt samfunnsdel.

Med hilsen

Alexander Karlsson (e.f.)
seniorrådgiver

Carl Henrik Jensen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Medsaksbehandlere:
Trygve Westrum Solem, 32266719
Rachel Bjørkmo Bostad, 69247509

Kopi til:

Viken fylkeskommune Postboks 220 1702 SARPSBORG

Råde kommune
Skråtorpveien 2A
1640 RÅDE

Tilbakemelding på kommuneplanens samfunnsdel 2020-2037- Råde kommune Viken

Vi viser til oversendelse datert 11. 02.2020 om høring av forslag til ovennevnte kommuneplan. I forbindelse med denne høringen ønsker Råde kommune spesielt innspill på hvordan FNs bærekraftsmål og hensynet til klimautfordringene bør følges opp i kommuneplanen. Vår uttalelse knyttes i hovedsak til FNs bærekraftsmål nr. 14 *Livet under vann*.

Fiskeridirektoratet region Sør gav i brev av 16.01.2019 innspill til planprogrammet i forbindelse med rullering av kommuneplan for Råde kommune 2018-2030.

Fiskeridirektoratets ansvar og medvirkning i kommunal planlegging

Fiskeridirektoratet er myndighetenes rådgivende og utøvende organ innen fiskeri- og havbruksforvaltning i Norge. Vårt hovedmål er å sikre eksistens og utviklingsmuligheter for marine næringer - herunder ivaretagelse av marint biologisk mangfold - ved å tilstrebe en balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen.

Bærekraftsmål

Det fremgår av Råde kommune sin fastsettelse av satsningsområder for kommuneplanens samfunnsdel at bærekraftig utvikling deles inn i tre områder; sosiale forhold, økonomi og miljø. For Råde kommune handler miljømessig bærekraft, omtalt som *Grønne Råde*, blant annet om å ivareta naturen, kystlandskapet, kulturarven og friluftslivet slik at kommende generasjoner skal ha glede av dette.

I henhold til FNs bærekraftsmål 14 *Liv under vann* er målet å bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling. Det innebærer blant annet å forvalte og verne økosystemene i havet og langs kysten for å unngå omfattende skadevirkninger, med mål om å styrke systemenes motstandsevne og iverksette gjenopprettende tiltak for å gjøre havene sunne og produktive.

Miljømessig bærekraft

Det fremgår av tabellen «Grønne Råde», i oversendt forslag, at kommunen ønsker å ha en bærekraftig forvaltning av naturressurser og arealer, herunder bærekraftig bruk og forvaltning av havressurser.

Sett opp mot FNs bærekraftsmål 14 er de marine naturtypene ålegress og bløtbunn, som vi finner i grunne sjøområder, svært viktige i en større økologisk sammenheng. Områder med ålegress kjennetegnes av stor biologisk produksjon og er viktige oppvekst- og beiteområder for blant annet torsk og andre fiskearter, som igjen er viktige for både yrkes- og fritidsfisket langs kysten. I tillegg fanger undersjøisk vegetasjon som ålegras CO₂ og lagrer enorme mengder karbon. Gruntvannsområder med bløtbunn har stor betydning som beiteområder for fugl og fisk og levested for akvatiske organismer som utgjør en viktig del av næringskjeden. De aller fleste av våre fiske- og skalldyrarter har gyte- og oppvekstplasser i de nære kystområdene. Slike plasser kan ha stor betydning for rekrutteringen til de lokale fiskebestandene. Vi minner i denne sammenheng om at kysttorskbestanden er på et historisk lavt nivå. Mat fisket eller sanket fra sjøen er som oftest både økologisk, sunn og kortreist.

Ivaretagelse av marint biologisk mangfold er viktig, både i verdi av sin egenart men også indirekte ved at mange av naturtypene fungerer som oppvekstområder for kommersielt viktige arter av fisk og skalldyr. På bakgrunn av ovennevnte ber vi kommunen vurdere om det eksplisitt bør vises til ivaretagelse av marint biologisk mangfold i kommuneplanen.

I Fiskeridirektoratets innspill knyttet til planprogrammet henviser vi til at grundig planlegging er en forutsetning for at menneskelig aktivitet i så liten grad som mulig skal påvirke livet i sjøen negativt. Det innebærer blant annet en helhetstankegang hvor eksempelvis båtplaner samles på færre og større fellesanlegg, på dypere vann, fremfor å være spredt til hver eiendom som ligger til sjø og belaste mange grunne sjøområder. På den måten kan man sikre at marint biologisk mangfold ikke berøres negativt gjennom at det i minst mulig grad foretas mudring og fylling i sjø i forbindelse med brygger- og bryggeanlegg.

Økonomisk bærekraft

Råde kommune ønsker å tilrettelegge for at det kan skapes arbeidsplasser og næringsutvikling. Vi finner det positivt at det i formannskapet ble vedtatt å legge inn følgende setning: «Vi ønsker også å utvikle næring innenfor marine og maritime områder, særlig i Rådes kyst og sjøområder.»

I denne sammenheng viser vi igjen til vårt innspill til planprogrammet:

«Fiskeridirektoratet er av den oppfatning at tilrettelegging for fiske og fiskerivirksomhet, både i sjø og på land, er framtidsrettet og er et område med potensiale for næringsvirksomhet og verdiskaping. Dette kan være med å sikre en variert næringsutvikling i kommunen. Vi foreslår derfor at Råde kommune er bevisst på dette i det videre arbeidet med kommuneplanen. Det samme gjelder for områder i kommunen som kan settes av til økt fritidsbruk og fritidsfiske. Et godt og

variert miljø for innbyggerne i kommunen er viktig for trivsel og kan også være et fortrinn for potensielt nye innbyggere.»

Avslutning

Fiskeridirektoratets karttjeneste <https://kart.fiskeridir.no/plan> gir informasjon om ressursområder og fiskeriinteressenes bruksområder i kystområdene utenfor Råde noe som kan være et nyttig verktøy i det videre planarbeidet. Videre vil Fiskeridirektoratet region Sør understreke at det å legge forholdene til rette for næringsutvikling og vekst i fiskeri- og sjømatnæringen i stor grad avhenger av oppdaterte arealplaner som legger føringer for arealbruken.

Vi ønsker Råde kommune lykke til i det videre arbeidet med kommuneplanen som vi forutsetter vil gi gode vilkår for å sikre eksistens og utviklingsmuligheter for marine næringer, herunder ivaretagelse av marint biologisk mangfold.

Med hilsen

Erik Ludvigsen
seksjonssjef

Lena Longva-Stavem
rådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Råde kommune	Skråtorpveien 2A	1640	RÅDE
--------------	------------------	------	------

Kopi til:

Fiskerlaget Sør	Stenersgata 2	0184	OSLO
Fylkesmannen i Oslo og Viken	Postboks 325	1502	MOSS
Kystverket Sørøst	Postboks 1502	6025	ÅLESUND

Statens vegvesen

RÅDE KOMMUNE
Skråtorpveien 2A
1640 RÅDE

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Jan Antonsen / 95022740

Vår referanse:
20/39808-2

Deres referanse:

Vår dato:
25.03.2020

Høringssvar – rullering av kommuneplan 2020–2037 – offentlig ettersyn og høring av samfunnsdelen

Vi viser til kommunens brev av 10. februar 2020. Vi ga høringsuttalelse 18. januar 2019 ved offentlig ettersyn av planprogram.

Bakgrunn

Råde kommune har utarbeidet forslag til kommuneplanens samfunnsdel. Planen tar for seg mål og strategier som skal gjelde i lang tid, og som er førende for alt arbeid i kommunen. Parisavtalen og FNs bærekraftsmål ligger til grunn for planarbeidet. Kommunen ønsker nå spesielt innspill på hvordan bærekraftsmålene og hensynet til klimautfordringene bør følges opp i kommuneplanen.

Statens vegvesens ansvar

Statens vegvesen er vegadministrasjon for riksveger med ansvaret for å planlegge, utvikle, drifte og vedlikeholde riksvegene på en best mulig måte for brukerne og samfunnet for øvrig. Samtidig er vi et fagorgan med sektoransvar på vegne av Samferdselsdepartementet. Gjennom sektoransvaret skal vi bidra til oppfølging av statlig politikk på det offentlige vegnettet og ivareta hensyn som trafiksikkerhet, kollektivtransport, gåing, sykling, luft, støy og universell utforming i områder hvor andre enn staten har myndighet.

Merknader til samfunnsdelen

Samfunnsdelen skal sette retning mot visjonen:

«I 2037 er Råde kjent som bygda med det store hjertet og 'Østfolds matfat' – knutepunktet som tilbyr barn en trygg og god oppvekst i nærheten av naturen.»

Samfunnsdelen er videre delt inn i tre satsingsområder:

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Skoggata 19
1530 MOSS

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

- Leve hele livet i Rådet – som viser hvordan kommunen skal jobbe med sosial bærekraft
- Attraktive Råde – som viser hvordan kommunen skal jobbe med økonomisk bærekraft
- Grønne Råde – som viser hvordan kommunen skal jobbe med miljømessig bærekraft

Vår oppfatning er at kommuneplanens samfunnsdel først og fremst er et dokument som er et politisk og administrativt styringsverktøy i kommunen. Vår rolle er tydeligere når dette dokumentet skal omsettes og avklares i konkrete tiltak i kommunens arealplaner. Vår medvirkning vil derfor, fra vår side, i større grad vektlegges i de konkrete arealplanene. Vi ønsker likevel å være orientert og delta i de tidlige planprosessene når vi blir invitert til dette.

Nedenstående punkter er sentrale for Statens vegvesens forvaltning av eget myndighetsområde inn i den kommunale (areal)planleggingen, og som følge av det nasjonale føringer for kommunalt planarbeid:

- Nasjonale forventinger til kommunal og regional planlegging, 12. juni 2015
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig, areal og transportplanlegging
- Nasjonal Transportplan

Det er et nasjonalt mål at kollektivtrafikken, sammen med gange og sykkel skal ta hånd om den forventede veksten i persontransporten i de norske byområdene. For at dette skal bli virkelighet må de kommunale arealplanene innarbeide og sikre gjennomføring av nødvendige tiltak slik at gange, sykkel og kollektivtransport blir attraktive og konkurransedyktige transportformer. Herunder ligger også gode løsninger for overganger fra andre transportformer til kollektivtransport (kollektivknutepunktsutvikling).

Prinsipper for framtidig transportsystem bør ikke bare bli en målsetting, men bør gjøres forutsigbart og bindende for utviklingen i kommunen gjennom at det, for eksempel, utarbeides egne kommunedelplaner for framtidig gang- og sykkelvegssystem, kollektivruter med knutepunkter etc., samt at kommunedelplan for trafiksikkerhet utarbeides, eventuelt oppdateres. Disse planene gir grunnlag for handlingsplaner.

Vi mener at mottatt planforslag i stor grad gir føringer på dette området og bygger opp under ovennevnte utfordringer og målsettinger. Avsnittet om areal og transport lister opp strategier for areal- og transportutvikling i henhold til de tre satsningsområdene.

Vi ber om å få tilsendt godkjent plan og planvedtak.

Statens vegvesen Transport og samfunn
Med hilsen

Anders O. T. Hagerup
seksjonsleder

Jan Antonsen
sjefingeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi
Fylkesmannen i Oslo og Viken, Postboks 325, 1502 MOSS
VIKEN FYLKESKOMMUNE, Postboks 220, 1702 SARPSBORG

Råde kommune
Skråtorpveien 2 a
1640 Råde

Deres ref.: 18/1397

Vår ref.: 36/20 KJ

27.03.2020

Kommuneplan 2020-2037, samfunnsdelen. Kommentarer

Oslofjordens Friluftsråd (OF) viser til brev av 10.02.2020 vedr. forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2020-2037 der FNS bærekraftsmål også er implementert. OF har valgt å fokusere på aktuelle fagområder knyttet til OFs virke i forslaget og har kommentert disse. Tekst i kursiv er hentet fra høringsdokumentet.

ATTRAKTIVE RÅDE

Hovedmål: Råde har en bærekraftig tettstedsutvikling som legger vekt på lokale muligheter og mangfold

Slik vil vi ha det: Råde er en attraktiv bo- og besøkskommune

Slik gjør vi det:

5. Legger til rette for opplevelsesbasert næring med fokus på lokal mat og drikke, kulturliv og friluftsliv som fremhever Råde sine kvaliteter.

6. Bidrar til utvikling av et transportsystem som er lett tilgjengelig, trygt, forutsigbart og miljøvennlig.

Slik vil vi ha det: Råde har levende sentra som inviterer til aktivitet med tilbud for alle.

Slik gjør vi det:

1. Etablerer, opprettholder og utvikler attraktive møteplasser som fremmer fysisk og sosial aktivitet med deltakelse på tvers av generasjoner og kulturer.

3. Bruker kulturminner og kulturmiljøer som en ressurs for verdiskapning og bærekraftig utvikling av kommunen.

4. Tilrettelegger for et inkluderende mangfold av frivillige-, idretts- og kulturelle tiltak og aktiviteter.

5. Bidrar til en enkel og trygg ferdsel for alle til sentrum.

Kommentarer til ATTRAKTIVE RÅDE

Vi understreker viktigheten av god helse (jf FNs bærekraftsmål 3) som bidrar til og fremmer livskvalitet for alle uansett alder. En strategi for å få til dette er å samarbeide med ulike aktører å utvikle og samordne aktiviteter og tiltak som fremmer god helse og livskvalitet. Her nevner vi at OF har mye å bidra med både med tanke på våre tverrfaglige uteundervisningsopplegg i og ved Oslofjorden der vi når mer enn 15000 barn og unge i året. Vi nevner også at vi tidligere, i samarbeid med kommuner, har arrangert turer for bl.a. lunge- og hjertesyke.

Som nevnt over har OF gjennom våre kurs og klasseveiledninger en stor uteaktivitet i og ved Oslofjorden. Vi opplever at våre fagrelaterte aktiviteter ute fremmer barns nysgjerrighet i langt større grad enn når de sitter på skolebenken. Vi har også egne undervisningsopplegg om livet i fjæra og marin forsøpling som i stor grad engasjerer de yngre og utløser forskertrang og kreativitet, jf FNs bærekraftsmål 4 og 12.

LEVE HELE LIVET I RÅDE

Hovedmål: I Råde har alle like muligheter gjennom samhandling, likeverd og fellesskap

Slik vil vi ha det: Råde er et raust og helsefremmende lokalsamfunn for alle.

Slik gjør vi det:

1. Styrker samskapning og samhandling mellom kommunen og innbyggere, næringsliv, frivillig sektor samt andre offentlige myndigheter.

3. Fremmer aktivitet, frivillighet og deltakelse ved å engasjere lokalsamfunnet.

5. Sikrer grøntområder, friluftsområder og infrastruktur som er tilgjengelig for alle.

Slik vil vi ha det: I Råde har alle et godt oppvekstmiljø

Slik gjør vi det:

1. Fremmer fellesskap, livskvalitet, psykisk og fysisk helse.

5. Legger til rette for uorganisert og organisert fritidsaktiviteter for alle barn og unge

Adresse:
Gml. Drammensvei 203
1337 Sandvika

Telefon:
67 55 49 90
Nettside:
oslofjorden.org

E-post:
oslofjfi@online.no
Org.nummer:
971 454 415

Bankkonto:
7878 06 09566

GRØNNE RÅDE

Hovedmål: I Råde har vi fokus på miljøet gjennom en balanse mellom tilrettelegging, utvikling og vern av våre ressurser.

Slik vil vi ha det: I Råde har vi en bærekraftig forvaltning av våre naturressurser og arealer.

Slik gjør vi det:

1. Sikrer og ivaretar naturmangfoldet.
2. Beskytter og knytter sammen store, sammenhengende naturområder og tilrettelegger for friluftsliv.
4. Bekjemper fremmede, invaderende arter.
5. Holder naturen fri for forurensning og forsøpling.
6. Ivaretar kystlandskapet for friluftsliv og opplevelse.

Kommentarer til *LEVE HELE LIVET I RÅDE* og *GRØNNE RÅDE*:

OF støtter opp om viktigheten av å ta vare på kommunens rike og varierte biologiske mangfold som inkluderer bl.a. prioriterte arter, verneverdige naturtyper og verneområder.

Vi nevner i denne sammenheng at Fredrikstad kommune er en foregangskommune med tanke på å ha laget en egen kommunedelplan på biologisk mangfold, noe vi også anser er et aktuelt tema for Råde kommune.

Bærekraftig forvaltning og vern av økosystemene i havet, langs kysten og på land og stanse og reversere tap av biologisk mangfold er viktig. Dette og tema som bl.a. vannkvalitet er tatt opp i Klima og miljødepartementets «Helhetlig plan for Oslofjorden» som nylig har vært ute til høring. OF har underveis vært en aktiv bidragsyter i Miljødirektoratets arbeid.

OF understreker og støtter viktigheten av å bevare sammenhengende grøntområder og gjennomgående turveinnett som tilrettelegges for friluftsliv og aktiviteter i nærmiljøet.

OF vil i denne sammenheng rose kommunens tidligere arbeider for å etablere kyststi, kartlegge sjikanøse stengsler i strandsonen samt kartlegging og verdsetting av viktige friluftslivsområder.

Oppsummert:

OF slutter seg til og støtter opp om kommunens forslag til samfunnsdelen i kommuneplan 2020-2037.

Med vennlig hilsen
Oslofjorden Friluftsråd

Espen Søilen
direktør

SLBm

Kjetil Johannessen
avd.leder
plan og friområde

Kopi:

Østfold Fylkeskommune

Fylkesmannen i Østfold, miljøvernavd.

OF's rådsmedlemmer i Råde

FNF Østfold

KYSTVERKET

Sørøst

Råde kommune
Postuttak
1640 RÅDE

Deres ref.:
18/1397-149

Vår ref.:
2018/4012-7

Arkiv nr.:

Saksbehandler:
Aase Kristin Eikenæs Marthinsen

Dato:
27.03.2020

Uttalelse til offentlig ettersyn av kommuneplanens samfunnsdel 2020 - 2037 - Råde kommune - Viken fylke

Vi viser til e-post av 11.02.2020 vedrørende offentlig ettersyn av kommuneplanens samfunnsdel 2020-2037 i Råde kommune.

Kystverket Sørøst har ingen vesentlige merknader til planforslaget.

Med hilsen

Aase Kristin Eikenæs Marthinsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:

Fiskeridirektoratet

Fylkesmannen i Oslo og Viken

Postboks 185 Sentrum

Postboks 325

5804

1502

BERGEN

MOSS

Regionkontor Sørøst

Sentral postadresse: Kystverket
Postboks 1502
6025 ÅLESUND

Telefon: +47 07847

Internett: www.kystverket.no
E-post: post@kystverket.no

For besøksadresse se www.kystverket.no

Bankgiro: 7694 05 06766

Org.nr.: NO 874 783 242

Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson

RÅDE KOMMUNE
Skråtorpveien 2A
1640 RÅDE

Vår ref.: 147721/2020 - 2020/83179

Deres ref.:

Dato: 27.03.2020

Kunngjøring av vedtak. Kommuneplanens samfunnsdel for Råde 2020-2037

26. mars 2020 ble sak om Kommuneplanens samfunnsdel for Råde 2020-2037 behandlet av Fylkesrådet i Viken fylkeskommune.

Vedlagt følger saksframstilling og protokoll fra møtet.

Vennlig hilsen

Per Albert Kierulf
avdelingssjef kommunale planer

Kari Elisabeth Ottestad
rådgiver

Kopi til:

FYLKESMANNEN I OSLO OG VIKEN

STATENS VEGVESEN

PLAN Avdeling for kommunale planer

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG

Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO

Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no

Internett: www.viken.no

Org.nr.: 921693230

Saksframlegg

Saksnr.: 2020/83179

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
--------------	----------	----------------

Vedlegg:

- 1 Forslag til kommuneplanens samfunnsdel for Råde 2020-2037

Høringsuttalelse Kommuneplanens samfunnsdel Råde kommune 2020-2037

Fylkesrådets/Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkesrådet mener Råde kommune har gjennomført en god kommuneplanprosess med tverrfaglig involvering og gode medvirkningsarenaer for lokalbefolkningen. Fylkesrådet vil spesielt berømme kommunen for god struktur og måten FNs bærekraftsmål er nyttet for å tydeliggjøre behovet for samskaping på tvers og det å løse samfunnsflokke. Fylkesrådet trekker også frem som positivt at barn og unge er ett av de gjennomgående tema i planen.
Fylkesrådet savner tydeliggjøring av tema naturverdier i vann og på land samt vern av dyrket mark i planen. Samfunnsdelen bør gi tydeligere føringer til arealdelen når det gjelder avveininger mellom utbygging og vern.
2. Fylkesrådet mener «Østfold mot 2050» må benevnes blant føringene for planarbeidet, og støtter planens innretning med knutepunktutvikling, fortetting, styrking av Karlshus som områdesenter og lokalsenterutvikling i Saltnes og på Missingmyr. Råde kommune har arealreserver til bolig langt ut over det boligbehovet som kan forventes fram mot 2040. Arealstrategien må være tydelig på at det ikke skal legges inn nye arealer, men at utveksling og relokalisering kan drøftes for å nå samfunnsmålene. Arealstrategien bør tydeliggjøres med utgangspunkt i fylkesplanens retningslinjer og anbefalingene gitt i underlagsmateriale fra Asplan Viak.
3. God folkehelse er viktig for bygging av en ny, robust kommune for alle. Fylkesrådet mener samfunnsdelen må være klar på ansvar og gi tydelige oppdrag til videre oppfølging. Dette må det jobbes systematisk med inn i handlingsdelarbeidet.
4. Utbygging av dobbeltsporet jernbane og ny stasjon i Råde forventes å gi store mengder overskuddsmasser. Fylkesrådet ber Råde kommune utarbeide et grunnlag for/inns spill til en overordnet massehåndteringsplan, for at en ferdig plan skal kunne foreligge før utbyggingen starter opp. Fylkesplanen «Østfold mot 2050» sine retningslinjer for massehåndtering legges til grunn.
5. Reduksjon av klimagassutslipp og klimatilpasning er tema i «Grønne Råde», og i arealstrategien gis det føringer for kommende planarbeid. Råde kommune er en av

mange Klima Østfoldkommuner som samarbeider om gjennomgang av planer som ikke er oppdaterte i et klimaperspektiv. Fylkesrådet mener dette er et viktig initiativ og ser fram til resultatene fra arbeidet.

s behandling av sak i møte den :

Fylkesrådets/Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkesrådet mener Råde kommune har gjennomført en god kommuneplanprosess med tverrfaglig involvering og gode medvirkningsarenaer for lokalbefolkningen. Fylkesrådet vil spesielt berømme kommunen for god struktur og måten FN's bærekraftsmål er nyttet for å tydeliggjøre behovet for samskaping på tvers og det å løse samfunnsflokke. Fylkesrådet trekker også frem som positivt at barn og unge er ett av de gjennomgående tema i planen.
Fylkesrådet savner tydeliggjøring av tema naturverdier i vann og på land samt vern av dyrket mark i planen. Samfunnsdelen bør gi tydeligere føringer til arealdelen når det gjelder avveininger mellom utbygging og vern.
2. Fylkesrådet mener «Østfold mot 2050» må benevnes blant føringene for planarbeidet, og støtter planens innretning med knutepunktutvikling, fortetting, styrking av Karlshus som områdesenter og lokalsenterutvikling i Saltnes og på Missingmyr. Råde kommune har arealreserver til bolig langt ut over det boligbehovet som kan forventes fram mot 2040. Arealstrategien må være tydelig på at det ikke skal legges inn nye arealer, men at utveksling og relokalisering kan drøftes for å nå samfunnsmålene. Arealstrategien bør tydeliggjøres med utgangspunkt i fylkesplanens retningslinjer og anbefalingene gitt i underlagsmateriale fra Asplan Viak.
3. God folkehelse er viktig for bygging av en ny, robust kommune for alle. Fylkesrådet mener samfunnsdelen må være klar på ansvar og gi tydelige oppdrag til videre oppfølging. Dette må det jobbes systematisk med inn i handlingsdelarbeidet.
4. Utbygging av dobbeltsporet jernbane og ny stasjon i Råde forventes å gi store mengder overskuddsmasser. Fylkesrådet ber Råde kommune utarbeide et grunnlag for/inns spill til en overordnet massehåndteringsplan, for at en ferdig plan skal kunne foreligge før utbyggingen starter opp. Fylkesplanen «Østfold mot 2050» sine retningslinjer for massehåndtering legges til grunn.
5. Reduksjon av klimagassutslipp og klimatilpasning er tema i «Grønne Råde», og i arealstrategien gis det føringer for kommende planarbeid. For å komme i kapp med utfordringene i allerede regulerte områder oppfordrer Fylkesrådet Råde kommune til gjennomgang av planer som kan karakteriseres som «klima-gammeldagse» i regi av Klima-Østfold, for vurdering av endring eller oppheving.

Behandling:

19.03.2020

Øyvind Solum

Fylkesråd for planlegging og folkehelse

Bakgrunn for saken

Formannskapet i Råde har 30.januar 2020 vedtatt å legge forslag til kommuneplanens samfunnsdel ut til offentlig ettersyn med høringsfrist 27.mars. Alle sakens dokumenter er tilgjengelige her: [Planforslag og underlagsdokumenter](#)

Fakta

Juni 2019 fastsatte kommunestyret i Råde satsningsområder for kommuneplanens samfunnsdel, som er strukturerende for hovedmål, delmål og strategier i planforslaget:

- Leve hele livet i Råde: sosial bærekraft
- Attraktive Råde: økonomisk bærekraft
- Grønne Råde: miljømessig bærekraft

Forslag til kommuneplanens samfunnsdel for Råde er basert på begrepet bærekraftig utvikling og Rådes visjon: «I 2037 er Råde kjent som bygda med det store hjertet og 'Østfolds matfat' - knutepunktet som tilbyr barn en trygg og god oppvekst i nærheten av naturen.» Ut fra visjonen er også planperioden satt til 2020-2037.

Det er utarbeidet et forslag til tre gjennomgående temaer som det skal arbeides med på tvers av satsingsområdene i samfunnsdelen:

- Samhandling: Dette med utgangspunkt i kommunens verdigrunnlag: raushet, glede og respekt og grunnleggende tro på samarbeid.
- Barn og unge: *Kommunen beskriver at for å få til en bærekraftig utvikling må det settes et spesielt fokus på barn og unge, siden det er de som er fremtidens Råde. Gode oppvekstsvilkår, tidlig innsats og inkludering er viktige stikkord her.*
- Et trygt Råde: Trusler mot samfunnsliv og samfunnsstrukturer. Forebygging og økt trygghet, samt arbeid med samfunnsfloker er viktige tema.

I tillegg blir tema areal og transport ivaretatt i arealstrategien.

Satsningsområde	Leve hele livet i Råde
Hovedmål	I Råde har alle like muligheter gjennom samhandling, likeverd og felleskap
Delmål	○ Raust og helsefremmende ○ Godt oppvekstmiljø ○ Leve og bo selvstendig

Eks på strategier	- o Styrke samskaping - o Fokus på integrering - o Fremme aktivitet og frivillighet
--------------------------	---

Satsningsområde	Attraktive Råde
Hovedmål	Råde har en bærekraftig tettstedsutvikling som legger vekt på lokale muligheter og mangfold.
Delmål	- o Næringsvennlig og attraktiv kommune - o Attraktiv bo- og besøkskommune - o Levende sentra med aktivitet og tilbud til alle
Eks på strategier	- o Samarbeider aktivt om næringsutvikling - o Utvikler boområder på tvers av generasjoner og kulturer - o Bruker kulturminner og kulturmiljøer som en ressurs

Satsningsområde	Grønne Råde
Hovedmål	I Råde har vi fokus på miljøet gjennom en balanse mellom tilrettelegging, utvikling og vern av våre ressurser
Delmål	o Klima- og miljøvennlig kommune
Eks på strategier	- o Klimatilpasset med gode planer for klimaendringer - o Bærekraftig forvaltning av naturressurser og arealer

Handlingsdel

Kommuneplanen skal utarbeide en handlingsdel som revideres årlig. Handlingsdelen skal være en konklusjon på hvordan samfunnsdelen skal følges opp. Handlingsdelen er ikke en del av planforslaget som nå er lagt på høring. Den vil bli utarbeidet sammen med økonomi- og handlingsplanen. Handlingsdelen skal ikke bare omfatte kommunens egne tiltak, men også avtaler som inngås med private- og offentlige aktører

Muligheter og utfordringer

Forslag til kommuneplan beskriver mange kvaliteter, som historiske kulturminner, nærhet til skog, innsjø og kyst, engasjerte innbyggere og et næringsliv i stadig utvikling. Høy trivsel, stedstilhørighet og høy tillit til både politikere, administrasjon og samfunnsinstitusjoner som politi og helsevesen trekkes frem som del av bygdekvaliteten.

Råde kommune har fått utarbeidet underlagsmateriale for vurdering av befolkningsutvikling i kommunen (Asplan Viak 2019). Vekstimpulsene for Råde er i hovedsak knyttet opp mot vekst og vekstmulighetene i Moss og/eller Fredrikstad. Befolkningsveksten i Råde har ligget godt over veksten for hele landet siden 2000. I dag har kommunen ca. 7500 innbyggere og det legges opp til en forventet en vekst på i overkant av 1100 innbyggere mot 2040 (SSB-høy).

For hvert av de tre satsningsområdene er det utarbeidet hovedmål og delmål. Delmålene favner hver seg flere av FNs bærekraftsmål. Temaene for delmålene er oppvekstvilkår,

levekår, jordbruk, næringsutvikling og klima/miljø. Strategiene beskriver så «hvordan gjør vi det».

Langsiktig arealstrategi

Arealstrategien er også knyttet til de 3 hovedsatsningsområdene for å sikre at strategiene bygger under målene i samfunnsdelen. Det er valgt å videreføre dagens senterstruktur som beskrevet i fylkesplanen for Østfold (2018). Karlshus skal videreutvikles som kommunesenter og områdesenter. Det arbeides med dobbeltsporet jernbane og ny stasjonslokalisering i/ved Karlshus. Kommunen understreker derfor at det er viktig å fokuseres på god knutepunktutvikling og fortetting. Andre tema som løftes frem er:

- utvikling som forsterker de sosiale møteplassene, handelsnæring og boligbygging
- utnytte arealene godt for ivaretagelse av landbruksarealene rundt Karlshus
- utvikle kollektive transportsystemer mellom Karlshus og lokalsentrene
- Saltnes skal utvikles til et godt lokalsenter, og med god sosial utvikling
- fortetting på sikt i Saltnes og definering av knutepunktet i lokalsenteret
- gode føringer for bevaring av arealene i strandsonen
- ivareta nærmiljøet i boligområdene og næringsutvikling i området ved Missingmyr
- lokalsenterutvikling og vurdering av flere funksjoner på Missingmyr
- avklare eventuell videreutvikling av næringsområder rundt Missingmyr
- Råde kommune har arealreserver til bolig som går langt over det boligbehovet som kan forventes fram mot 2040
- prioritering av eksisterende regulerte boligområder og fortetting i Karlshus for å nå klimamål og utvikle gode nærmiljøer med fokus på møteplasser
- gjennomgang av eksisterende regulerte boligområder i arealdelen
- tillate spredt boligbygging i begrenset omfang

Problemstillinger og alternative løsninger

Til kommuneplanens samfunnsdel kan Viken fylkeskommune gi råd og anbefalinger om endringer før sluttbehandling, dersom vi mener nasjonale- og eller regionale hensyn ikke er godt nok ivare tatt. Fylkeskommunen kan også gi gode råd til kommunen om videre arbeid med viktige tema eller til oppfølging av planen.

Vurdering

Struktur og oppbygging

Forslag til kommuneplanen tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Råde kommune har laget en godt strukturert, oversiktlig og lettfattelig plan.

Bærekraftsmålene

Planen ser de sosiale, økonomiske og miljøvennlige dimensjonene i sammenheng med mål og strategier. Bærekraft og de tre dimensjonene tas opp i satsingsområdene, og er en rød tråd gjennom hele planen. Måten planen er bygget opp på bidrar til at behovet for samhandling og tverrsektorielt arbeid blir tydelig.

Forhold til Fylkesplanen «Østfold mot 2050»

Samfunnsdelen tar opp mål og strategier som utfyller og konkretiserer fylkesplanen «Østfold mot 2050» på en god måte. Kommuneplanen er omstrukturert siden 2011-planen, og er nå innrettet for i større grad å svare på behovet for samhandling på tvers av sektorer og fagområder samt FNs bærekraftsmål. Slik planforslaget er bygget opp fungerer dette bra, med delmål som favner flere bærekraftsmål, og som tydeliggjør at det kreves tverrfaglig oppfølging for at målene skal nås. Vi mener Råde kommune har gjort en god jobb med å innarbeide bærekraftsmålene.

Vi savner Fylkesplanen «Østfold mot 2050» under oppstillingen av sentrale føringer. Det er positivt at det flere andre steder i samfunnsdelen vises til fylkesplanen og dens føringer.

Arealstrategi

Siden arealstrategien er bygget opp rundt de 3 hovedsatsningsområdene blir den i stor grad direkte virkemiddel for å nå samfunnsmålene. Dette er positivt. Vi er allikevel spørrende til om strategiene er konkrete nok som føringer for arealdelen, og om de gir tilstrekkelig avklaring der det er målkonflikter. Vi mener for eksempel at strategien kunne gitt tydeligere svar på avveiningen mellom jordvern og bevaring av naturverdier på den ene siden og utbyggingsinteresser på den andre siden. Vi viser til fylkesplanens retningslinjer, og ber kommunen vurdere å utforme strategiene på et mer prinsipielt nivå for å gi tydeligere føringer til arealdelen. Strategiene kan ta utgangspunkt i anbefalingene i vedlagte rapport fra Asplan Viak, om klimavennlig tettstedsutvikling i Råde, som vi støtter. Momenter fra denne som bør komme tydeligere frem i strategiene er:

- Prioritering av utvikling i Karlshus sentrum
- Boligutviklingen i tettstedene bør i hovedsak skje gjennom fortetting
- Restriktiv holdning til utbygging utenfor dagens tettsted, selv om områdene er innenfor avgrensningen gitt i Fylkesplanen
- Fraråding av utbygging på dyrket mark, også for områder som ligger som fremtidige utbyggingsområder i gjeldende kommuneplan
- Restriktiv holdning til nye utviklingsarealer for boligområder på Missingmyr. Eventuell utvikling på Missingmyr gjøres gjennom forsiktig eplehagefortetting eller realisering av vedtatte planer

Samfunnsdelen viser til at kommunen har arealreserver til bolig i gjeldende plan som går langt over det boligbehovet som kan forventes fram mot 2040. Da forventer vi at arealstrategien er tydelig på at det ikke skal legges inn nye arealer, men at utveksling av arealer kan drøftes dersom det er behov for relokalisering for å nå samfunnsmålene. Vi peker da særlig på behovet for gjennomgang av fremtidige utbyggingsområder som ligger på dyrket mark, og som kommunen bør vurdere på nytt. En utveksling må også ses i sammenheng med lokalisering av ny togstasjon.

Vi ber kommunen vurdere om fylkesplanens regionale planbestemmelser for lokalisering av handel og offentlige arbeidsplass-/og/eller besøksintensive virksomheter bør tas inne i arealstrategien.

Folkehelse

Vi mener også at det er et godt grep å ha gjennomgående temaer, og vil gi råde kommune ros for å løfte frem barn og unge som ett av disse gjennomgående temaene. Råde kommune har

utfordringer knytte til demografi og en aldrende befolkning. Å satse på barn og unge kan bety at de som vokser opp i kommunen ønsker å bosette seg der med sine barn når de vokser opp. Samtidig tror vi at en kommune som lykkes med barn og unge tilbyr kvaliteter som alle generasjoner kan dra nytte av.

Råde kommune har vært med på å spleise på befolkningsundersøkelsen og nyttegjør seg godt av dataene. Råde kommune er kåret til den «lykkeligste kommunen» i Norge. Det er tydelig at kommunen gjør mye riktig. Det gode arbeidet må holde frem. Samtidig må kommunen utforske enda nye måter å samhandle og samskape på for å møte utfordringer, utnytte fordeler samt arbeide med samfunnsflokke på en kunnskapsbasert måte. Kommunen har et godt utgangspunkt for å fortsette planarbeid, med kunnskap i bunnen, for ytterligere å utvikle Rådesamfunnet.

Friluftsliv

Det er god tilgang til attraktive og sammenhengende rekreasjonsarealer både ved kysten og ved Vansjø. Ivaretagelsen av friluftslivet er del av kommunens miljømessige satsning på bærekraft, med ivaretagelse av naturen, kystlandskapet og kulturarven. På denne måten settes friluftslivet inn i en sammenheng med natur- og kulturgrunnlaget og peker på hva friluftslivet er avhengig av for på sikre gode opplevelsesmuligheter.

Råde kommune har deltatt i kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Østfold, et viktig underlagsmateriale for den videre arealplanleggingen i kommunen. Sikring av arealer til friluftsliv, rekreasjon, idrett og fysisk aktivitet er en viktig del av satsningen på barn og unge. Vi viser til regional plan «Østfold i bevegelse. Regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2018–2029», samt fylkesplanens retningslinjer (pkt 1.1.6) som sier det skal defineres detaljerte grenser for grønnstrukturen, herunder rekreasjonsområder i kommuneplanene. Vi viser også til retningslinjen (pkt 1.1.16), som oppfordrer kommunene til kartlegging og restaurering av den blå/grønne strukturen som del av kommuneplanarbeidet.

Kyst

Bevaring av kystlandskapet er del av innsatsområdet «Grønne Råde». Råde kommune har kystlinje langs Oslofjorden og arealer langs Vansjø, som både er attraktivt natur- og rekreasjonsområde og også drikkevannskilde. Dette må hensyntas i arealplanleggingen. Vi viser til Regional kystsoneplan for Østfold (2014) og til fylkesplanens retningslinjer (pkt 4) som også omhandler vassdragsområdene. Kyst og vassdragsområdene representerer også områder med store naturverdier og et rikt biologisk mangfold som må ivaretas. Det er positivt at samfunnsdelen beskriver at vannmiljø må kontinuerlig ivaretas og forbedres.

Verdiskaping

Verdiskaping er del av arbeidet med «Attraktive Råde». Råde har hatt en svært positiv næringsutvikling de siste årene, med stor veksten i antall arbeidsplasser, vekst i verdiskaping, produktivitet og større lønnsomhet enn tidligere. Arbeidsplassene er hovedsakelig i Karlshus og langs E6. Plasskrevende bedrifter er lokalisert på Missingmyr.

Landbruket er viktig næringsvei i Råde kommune. Det er flere gårder som gir tilbud om opplevelser, og kommunen beskriver at dyrket mark, gode skogsområder og tilgang til friluftslivet er kvaliteter som kan utnyttes ytterligere. Vi viser til fylkesplanens retningslinjer (pkt.1.14) som vektlegger at det ved spredt næringsutvikling må tas hensyn til omgivelsene,

og at veilederen fra LMD og KMD «Garden som ressurs», legges til grunn. Råde kommune bør vurdere hvilke tiltak som kan gjennomføres som del av landbruksdriften på gården, og hvilke tiltak som må avklares gjennom arealplan eller dispensasjon, slik veilederen angir.

Kommunen beskriver et ønske om å utvikle næring innenfor marine og maritime områder, særlig i Rådes kyst- og sjøområder. Vi viser igjen til Regional kystsoneplan for Østfold (kap. 6), hvor bærekraftsperspektivet står sentralt, og til retningslinjene (i kap. 8), for 100 meters beltet og sjøområdene.

Kulturminner

kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap er gjennomgående inkludert i planen og vedlagte rapporter/utredninger. Temaet gis en rolle for å oppnå samfunnsmålene innenfor de andre innsatsområdene i kommuneplanen. For eksempel er kulturminner nevnt som en ressurs for verdiskaping i kommunen. Dette synes vi er flott.

Klima og miljø

Klima og miljø er del av «Grønne Råde» hvor både reduksjon av klimagassutslipp og klimatilpasning er tema. I tillegg vektlegges balanse mellom tilrettelegging, utvikling og vern av våre ressurser. Det er positivt at kommunen skal gå foran med å redusere egne utslipp, involvere og skape engasjement for at innbyggere og næringsliv kutter sine utslipp. Kommunen ønsker å legge til rette for sirkulærøkonomi for å ta vare på mer karbon og energi og gjøre avfall til innsatsfaktorer for andre, både mellom bedrifter og mellom ulike sektorer i samfunnet. Klimatilpasning skal integreres i all fysisk planlegging for å møte morgendagens klimaendringer. Dette er positivt.

Kommunene beskriver at de skal vi sikre og ivareta naturmangfoldet, prioritere jordvernet og ha en bærekraftig forvaltning av naturressurser og arealer. Truslene er nedbygging, forurensing og etablering av fremmede svartlistede arter. Vi viser til våre merknader og innspill under «arealstrategien», og ber kommunen vurdere tydeligere føringer til arealplanarbeidet for ivaretagelse av naturverdier og dyrket mark.

Når det gjelder klimatilpasning viser vi til retningslinjer (pkt. 6), i fylkesplanen om havnivåstigning, stormflo, byggegrenser langs flombekker og knekkpunkt i ravineskråninger samt geotekniske vurderinger.

Vi ber kommunen, gjennom prosjektet i Klima-Østfold, vurdere gjennomgang av eldre reguleringsplaner, som ikke er oppdaterte i et klimaperspektiv, for å innrette utviklingen i en mer klimavennlig retning.

Masseforvaltning

Samfunnsdelen eller arealstrategien tar ikke opp masseforvaltning som tema. Kommunen har større pukkverk, som vil være del av arbeidet med arealdelen. Som resultat av arbeidet med dobbeltspor og lokalisering av ny stasjon bør kommunen, i samarbeid med Bane NOR, utarbeide konkrete planer for håndtering av overskuddsmasser, basert på type masser. Det vil både være snakk om sprengte masser, løsmasser av ulik kvalitet og flytting av dyrkbar mark. Vi viser til fylkesplanens retningslinjer for masseforvaltning (pkt. 2), og understreker spesielt at masser må ses på som en ressurs. Gjenbruk og gjenvinning er viktig, og masser skal alltid

søkes benytte til samfunnsnyttige formål. Det er viktig at det foreligger en ferdig plan for håndtering av masser før arbeidet med IC-strekningen gjennom kommunen påbegynnes. Dette er Bane NOR sitt ansvar, men lange transporter er kostnadsdrivende og er uønsket ut fra miljøperspektiv. Vi antar derfor at behovet for midlertidig og varig deponering, sortering for gjenbruk og eventuell nydyrking vil bli tema i Råde.

Planprosess og medvirkning

Råde kommune har vektlagt politisk eierskap til ny kommuneplan, og har derfor også utsatt planarbeidet noe slik at det nye kommunestyret skulle få legger planen ut på høring etter konstituering i 2019. Kommunen har gjennomført flere medvirkningsverksteder og involveringsmøter. Planforslaget er utarbeidet av en tverrfaglig arbeidsgruppe satt sammen av fagpersoner fra alle virksomheter i kommunen.

Oppfølging av planen

Vi mener forslag til plan har en god struktur og oppbygging. Vi peker allikevel på at utfordringen med en samfunnsdel som ikke har den «tradisjonelle» inndelingen med «leveår, miljø verdiskapning» kan være at planen kan bli krevende å følge opp dersom en ikke lykkes med å være tydelig på ansvarslinjer. Samfunnsdelen må gi tydelige oppdrag til oppfølging, og dette må det jobbes systematisk med inn i handlingsdelarbeidet.

Konsekvenser

Vurderes ikke ut over redegjørelse nevnt under «vurdering».

Vedtakskompetanse

Fylkesrådet vedtar fylkeskommunens uttalelse til kommuneplaner.